

Rocco Aprile, *Història de la Grècia Moderna (1453-1981)*. (Traducció: TNC)

Quan, l'endemà de la guerra civil, vaig anar per primera vegada a Grècia, vaig trobar-me un poble encara adolorit i afamat, humiliat i prostrat, que tenia seriosos motius de ressentiment, no només envers els italians i els alemanys, sinó també envers els anglesos, els americans i els russos, que, de diverses maneres, després de la gloriosa epopeia de la Resistència, havien contribuït a restaurar la Monarquia i a tornar a situar als llocs de poder la vella i corrompuda classe dirigent. Els generals, després d'haver fugit davant els exèrcits nazi-feixistes, havien reaparegut en públic, ostentant creus i medalles i reivindicant mèrits inexistents. Els autèntics herois, que havien mantingut alta la dignitat de Grècia en la seva lluita desigual contra els nazis, una lluita plena de persecucions, sang i llàgrimes, llanguien en canvi a les presons, o bé vagarejaven exiliats pel món, víctimes del «terror blanc», grotesc i inhumà alhora, que la Monarquia cercava sota els auspicis de l'imperialisme americà, amb uns mètodes, pel cap baix, tèrbols.

Encara que jo fos molt jove, vaig tenir la clara sensació que el poble grec vivia en el malson d'una terrible tragèdia. [...]

D'acord amb les estadístiques oficials publicades pel Govern, Grècia va perdre 40.000 homes a causa de la guerra civil. Però, segons càlculs més fidedignes, les víctimes van ser 158.000. A més a més, entre 80.000 i 100.000 persones, per fugir de venjances inevitables, després de creuar les fronteres es van establir per sempre en els Països Balcans o a Taixkent, a l'Àsia Central. Prop de 700.000 habitants (el 10% de la població) van ser obligats a abandonar les seves cases: en general provenien de les zones agrícoles del nord i la seva fugida o trasllat del camp cap als centres urbans, per una banda va accelerar la concentració de la població a la ciutat, i per l'altra va determinar el despoblament d'extenses àrees del nord. Prop de 20.000 partidaris o membres de l'Exèrcit democràtic van ser duts davant de tribunals militars, acusats d'alta traïció, i més de 5.000 d'aquests van ser condemnats a mort o a cadena perpètua. A les pèrdues humanes s'hi van ajuntar les ruïnes materials: a diferència dels altres estats europeus, que en els inicis dels anys '50 ja havien completat en bona part la seva reconstrucció,

Grècia, per aquelles mateixes dates, era un cúmul de ruïnes amb cases en decadència, camps devastats, un comerç inexistent; multituds de fugitius a Atenes, al Pireu, a Tessalònica, passaven els dies en allotjaments improvisats, sense esperança i sense feina.

Però tal com sempre succeeix després d'una guerra civil, les ruïnes materials, les dificultats i la fam no eren res en comparació amb l'abisme polític i civil que es va crear entre vencedors i vençuts, és a dir, entre les forces triomfants de la Dreta i les restants forces progressistes del Centre i de l'Esquerra. La Dreta militar i reaccionària, que s'havia quedat sola a l'escena política, va mortificar i perseguir els intel·lectuals inconformistes, va impedir la lliure expressió del pensament, va determinar un pesant clima de dictadura.